

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Karly Cháberové a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **N. P. T.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupen advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu
cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 7. 2018, č. j. MV-70908-4/SO-2018,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

„žalovaný“), zamítlo jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 4. 6. 2018, č. j. OAM-389-11/TP-2018.

Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), žalobcovu žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, neboť žalobce nesplnil podmínky stanovené v § 15a zákona o pobytu cizinců.

2. Ze správního spisu k dané věci vyplynulo, že žalobce podal dne 9. 1. 2018 žádost o vydání povolení k trvalému pobytu dle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tedy za účelem soužití s rodinným příslušníkem, který je občanem Evropské unie. Za tohoto rodinného příslušníka označil nezletilého H. T., státního příslušníka České republiky, jehož matkou je žalobcova manželka (dále také jen „nevlastní syn“).
3. Žalobce na území České republiky pobývá na základě povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, o které požádal dne 17. 12. 2015.
4. Správní orgán I. stupně zamítl žalobcovu žádost o trvalý pobyt, neboť shledal, že žalobce nesplňuje podmínky stanovené v § 15a zákona o pobytu cizinců. S ohledem na příbuzenský vztah k občanovi EU by připadal v úvahu pouze § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, ovšem v daném případě žalobce nesplnil podmínku společného soužití s občanem EU před vstupem na území České republiky. Na tomto závěru nic nemění, že žalobci bylo v řízení o povolení k přechodnému pobytu přiznáno postavení rodinného příslušníka občana EU, neboť tato žádost byla posuzována podle zákona o pobytu cizinců ve znění do 17. 12. 2015 a povolení mu bylo vydáno dle § 15a odst. 3 písm. b) daného zákona. Současné znění zákona o pobytu cizinců toto ustanovení již neobsahuje, a proto není možné přiznat žalobci status rodinného příslušníka občana EU, byť se na skutkovém stavu nic nezměnilo (žalobce nadále žije ve společné domácnosti s nevlastním synem a pečuje o něj).
5. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce dne 11. 6. 2018 odvolání, které žalovaný zamítl žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění uvedl, že nezpochybňuje žalobcův vztah k nevlastnímu synu, ovšem s ohledem na novelizaci zákona o pobytu cizinců ho již není možné považovat za rodinného příslušníka občana EU. Žalobce nesplňuje podmínky § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, a to ani ve světle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice č. 2004/38/ES“), neboť žalobce s nevlastním synem před vstupem na území nikdy nežil ve společné domácnosti.

II. Podání účastníků řízení

6. Žalobce v žalobě namítá, že splňuje podmínky § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců (pozn. soudu: zřejmě myšleno § 15a odst. 2 písm. a) bod 1], neboť toto ustanovení je ve svém znění diskriminační a v rozporu se směrnicí č. 2004/38/ES. Status rodinného příslušníka nelze vázat na sdílení společné domácnosti s občanem EU pouze ve státě původu, ale naopak v jakémkoliv státě a zejména ve státě, jehož je občan EU státním příslušníkem. Žalobce se dovolává přímého účinku směrnice č. 2004/38/ES, případně alespoň jejího účinku nepřímého tak, aby byl § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců vykládán v souladu s jejím zněním.

7. Žalobce založil společnou domácnost s manželkou a nevlastním synem až na území České republiky a je proti smyslu zákona i směrnice č. 2004/38/ES, aby nebyl považován za rodinného příslušníka občana EU pouze proto, že s ním nesdílel společnou domácnost na území jiného státu. Žalobce upozorňuje na rozsudky Soudního dvora EU ze dne 9. 1. 2007, ve věci C-1/05, Yuning Jia v. Migrationsverket (dále jen „rozsudek ve věci Jia“), a ze dne 25. 7. 2008, ve věci C-127/08, Blaise Baheten Metock a další proti Minister for Justice, Equality and Law Reform (dále jen „rozsudek ve věci Metock“). Z těchto rozsudků vyplývá, že pro přiznání pobytového oprávnění v souladu se směrnicí č. 2004/38/ES nehraje roli, kdy a kde došlo k uzavření manželství nebo kdy nastal stav závislosti na občanu EU nebo založení společné domácnosti.
8. Žalobce považuje výklad žalovaného za přehnaně formální, neboť pro kladné vyřízení žádosti by teoreticky stačilo, aby žalobce vycestoval se svým synem např. do Vietnamu a sdíleli tam společnou domácnost.
9. Žalobce žádá, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na obsah spisového materiálu, zejména na odůvodnění napadeného rozhodnutí, a žádá, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

11. Soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců „ministerstvo žádost o povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže nejsou splněny podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu uvedené v § 87g nebo 87h“.
13. Podle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců „ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu po 2 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území, pokud je nejméně 1 rok rodinným příslušníkem státního občana České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo rodinným příslušníkem občana jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území“.
14. Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců „rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho
 - a) manžel,
 - b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
 - c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a
 - d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt“.

15. Podle § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců „za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud
1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
 2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo
 3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie“.
16. V řešeném případě je nesporný skutkový stav, dle něhož žalobce žije ve společné domácnosti s nevlastním synem, občanem České republiky, a toto soužití vzniklo na území České republiky. Spor panuje naopak ohledně právního posouzení případu, zejména výkladu § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1. zákona o pobytu cizinců.
17. Soud předně shrnuje, že žalobce podal svou žádost o trvalý pobyt dne 9. 1. 2018, správní orgány proto na danou věc správně aplikovaly § 15a zákona o pobytu cizinců ve znění zákona č. 314/2015 Sb. Takto novelizovaný zákon o pobytu cizinců již neobsahoval ustanovení, které přiznávalo status rodinného příslušníka občana EU cizinci, který prokázal, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti [srov. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 17. 12. 2015]. Z toho důvodu a s ohledem na poměr žalobce k nevlastnímu synu správní orgány žádost posoudily podle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1. zákona o pobytu cizinců, neboť žádné jiné ustanovení na daný případ nedopadalo.
18. K výkladu § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1. zákona o pobytu cizinců soud uvádí následující. Předně je třeba zdůraznit, že znění tohoto ustanovení jasně stanoví podmínky, za nichž je cizincům přiznáván status rodinného příslušníka občana EU, přičemž základním předpokladem je soužití s občanem Evropské unie ve společné domácnosti před vstupem na území. Z čistě jazykového výkladu je tedy význam ustanovení nepochybný (k tomu srovnej rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016-29), stejně jako skutečnost, že žalobce tuto podmínku nesplnil.
19. Žalobce se dále dovolává směrnice č. 2004/38/ES, neboť je přesvědčen, že zákon o pobytu cizinců není v souladu s jejím zněním. Soud nikterak nezpochybňuje, že § 15a zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat ve světle směrnice č. 2004/38/ES, tato skutečnost však nevede k výsledku pro žalobce příznivějšímu.
20. Ustanovení § 15a bylo do zákona o pobytu cizinců vloženo za účelem transpozice čl. 2 bodu 2 a čl. 3 bodu 2 směrnice č. 2004/38/ES, které definují kategorie osob, které jsou považovány za rodinné příslušníky občanů Evropské unie. Pro řešený případ je relevantní zejména čl. 3 bod 2 směrnice č. 2004/38/ES, neboť § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců je přímým provedením písmena a) tohoto článku.
21. Dle čl. 3 bodu 2 směrnice č. 2004/38/ES „aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotýčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob: a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v

definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně“.

22. Ze znění citovaného článku mj. vyplývá, že hostitelský členský stát usnadňuje vstup a pobyt všech ostatních rodinných příslušníků, kteří nespádají pod čl. 2 bod 2, bez ohledu na jejich státní příslušnost a kterí jsou v zemi, z níž pocházejí, členy domácnosti občana EU. Z tohoto ustanovení směrnice č. 2004/38/ES je prostým jazykovým výkladem nutno dovodit, že spojení „soužití ve společné domácnosti“ znamená, že v zemi, z níž rodinný příslušník přichází, musel žít ve společné domácnosti s občanem EU (viz výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 273/2016-29).
23. Zároveň je patrné, že § 15a odst. 2 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců není nikterak v rozporu s čl. 3 bodem 2 směrnice č. 2004/38/ES, jak tvrdí žalobce v žalobě. Směrnice byla do vnitrostátního předpisu transponována řádně a včas a již tato skutečnost vylučuje její přímý účinek na posuzovaný případ (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 4. 12. 1974, 41/74, Van Duyn nebo rozsudek téhož soudu ze dne 5. 4. 1979, C-148/78, Ratti). Co se pak týče nepřímého účinku, správní orgány interpretovaly § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1. zákona o pobytu cizinců eurokonformně při plném respektování čl. 3 bodu 2 směrnice č. 2004/38/ES.
24. K jinému výkladu nemohou vést ani žalobcem zmiňované rozsudky Soudního dvora EU. Je pravda, že tento soud v rozsudku ve věci Metock explicitně uvedl, že za rodinného příslušníka občana EU je nutno považovat i cizince, který vstoupil na území členského státu a až zde uzavřel manželství s občanem EU, neboť z hlediska čl. 2 bodu 2 směrnice č. 2004/38/ES není podstatné místo či datum uzavření manželství či způsob, jakým státní příslušník třetí země vstoupil na území hostitelského členského státu (srov. body 93 a 99 rozsudku ve věci Metock). Zdejší soud však zdůrazňuje, že Soudní dvůr EU tento závěr vyslovil ve vztahu k rodinným příslušníkům dle čl. 2 bodu 2 písm. a) směrnice č. 2004/38/ES, který mlčí ohledně okamžiku vzniku skutečnosti, jež je rozhodná pro přiznání statusu rodinného příslušníka občana EU. Čl. 3 bod 2 směrnice č. 2004/38/ES naproti tomu výslovně stanoví, že cizinec musí být členem domácnosti občana EU v zemi, z níž pochází. Co se pak týče rozsudku ve věci Jia, Soudní dvůr judikoval, že závislost na výživě poskytované občanem EU musí existovat ve státě původu cizince v okamžiku, kdy žádá o připojení se k občanovi EU.
25. Soud připomíná, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, resp. čl. 2 bodu 2 směrnice č. 2004/38/ES, ale jeho případ je nutno posoudit podle čl. 3 bodu 2 této směrnice. Uvedené dva články vymezují dvě skupiny rodinných příslušníků občanů Evropské unie, které se od sebe odlišují co do oprávnění, které jim směrnice přiznává. Zatímco rodinní příslušníci dle čl. 2 bodu 2 za splnění příslušných podmínek požívají práva vstupu a pobytu v hostitelském členském státě uvedeného občana, rodinným příslušníkům dle čl. 3 bodu 2 (tedy tzv. „širší rodině“ občana Evropské unie) má být vstup a pobyt pouze usnadňován (srov. bod 19 rozsudku Soudního dvora EU ze dne 5. 9. 2012, ve věci C-83/11, Rahman). S ohledem na toto základní odlišné pojetí není diskriminační, pokud jsou těmto dvěma skupinám zaručovány různé standardy práv.

26. Rovněž je třeba mít na paměti, že směrnice č. 2004/38/ES nestanoví právo na pobyt tzv. širší rodině občana Evropské unie, ale pouze vyžaduje, aby členské státy stanovily jasná kritéria, která umožní těmto osobám obdržet řádně odůvodněné rozhodnutí. Zároveň platí, že členské státy mají velkou diskreční pravomoc ohledně stanovení těchto kritérií (viz výše uvedený rozsudek ve věci Rahman). Český zákonodárce těmto požadavkům dostál, neboť v souladu se zněním směrnice č. 2004/38/ES stanovil jasné předpoklady pro získání statusu rodinného příslušníka občana Evropské unie dle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1. zákona o pobytu cizinců. Žalobce tyto podmínky nesplnil, a proto správní orgány nepochybily, pokud jeho žádosti nevyhověly.

IV. Závěr

27. Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. ledna 2020

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.